

MRF 2023.220

Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse af 31. august 2023, j.nr. 23/07023

Ikke grundlag for at fravige klagefrist ved klage over screening efter miljøvurderingslovens § 10 af forslag til projekttillæg til spildevandsplan trods manglende underretning af klager, da klager ikke var part, uanset at klagers ejendom kunne blive eksproprieret på grundlag af tillæg til spildevandsplan.

Københavns Kommune traf den 30. september 2022 screeningafgørelse efter miljøvurderingsloven om, at der ikke skulle gennemføres miljøvurdering af et forslag til projekttillæg 2023 til Spildevandsplan 2018. Screeningafgørelsen blev sammen med den offentlige høring af udkastet til projekttillæg offentliggjort den 20. december 2022, hvor det fremgik, at klage over afgørelsen skulle ske inden for 4 uger fra tidspunktet for offentliggørelsen. E havde den 10. februar 2023 modtaget brev fra kommunen om, at tillægget var i høring. Heraf fremgik, at byherre i forbindelse med projektet muligvis ville erhverve og anvende en del af E's ejendom. Den 12. maj 2023 modtog E brev om vedtagelsen af projekttillægget den 8. maj 2023 indeholdende yderligere informationer om processen for eventuel erhvervelse af E's ejendom. Den 18. maj 2023 påklagede E screeningsafgørelsen af 30. september 2022. Miljø- og Fødevarerklagenævnet (formanden) konstaterede, at klagen over afgørelsen var indgivet mere end 4 uger efter, at afgørelsen blev offentligt bekendtgjort. Spørgsmålet var, om klagefristen kunne fraviges pga. undskyldelige omstændigheder, da

E hverken var blevet partshørt, underrettet eller havde modtaget klagevejledning om screeningsafgørelsen. Dette måtte bero på, om E kunne anses for part i forvaltningsretlig forstand. Ved denne vurdering lagde nævnet til grund, at selvom en screeningsafgørelse efter miljøvurderingsloven er omfattet af afgørelsesbegrebet, har den alligevel betydelige ligheder med procesledende beslutninger, fordi screeningafgørelsen alene afgør, om der skal udarbejdes miljøvurdering eller ej, og at screeningsafgørelsen ikke berørte E direkte, uanset om selve planen måske på et senere tidspunkt ville danne grundlag for ekspropriation af E's ejendom. Nævnet understregede, at klagenævnet ikke hermed havde taget stilling til eventuel senere partsstatus efter miljøvurderingsloven i forhold til et konkret projekt med udspring i den ændrede spildevandsplan. Nævnet afviste derfor, at E var omfattet af partsbegrebet. Da der herefter ikke forelå sådanne undskyldelige omstændigheder, at der var grundlag for at fravige klagefristen, blev E's klage afvist som følge af fristens overskridelse.

Kommentar: I relation til partsstatus ved screeningsafgørelser af planer efter miljøvurderingslovens § 10 har Miljø- og Fødevarerklagenævnet anlagt samme linje som Planklagenævnet i **MRF 2023.117 Pkn**, hvormed det i praksis er vanskelig at se grundlag for, at disse afgørelser er omfattet af forvaltningslovens § 19 om partshøring. Afgørelsen og sagens omstændigheder må ses i lyset af, at spildevandsplaner og tillæg hertil ikke kan påklages, mens screening efter miljøvurderingslovens § 10 kan påklages. Hertil kommer det særlige aspekt, at der i miljøbeskyttelsesloven ikke er regler om tilladelse til konkrete spildevandsprojekter, men hjemmel i miljøbeskyttelsesloven til ekspropriation på grundlag af spildevandsplanen, og ekspropriationsafgørelser kan påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, ligesom det direkte følger af miljøvurderingslovens § 21, jf. § 19, at der skal ske screening af de konkrete projekter. I det foreliggende tilfælde betyder dette, at hvis Københavns Kommune vil gennemføre det konkrete projekt vedrørende E's ejendom, skal spildevandsselskabet anmelde projektet efter miljøvurderingslovens § 19, og kommunen skal herefter træffe en screeningsafgørelse efter miljøvurderingslovens § 21, hvor E vil have krav på forudgående partshøring og har klageret, men kun over screeningsafgørelsen – ikke projektets gennemførelse, hvor E's klagemulighed er begrænset til en eventuel afgørelse om ekspropriation. Set i dette lys må det medgives klagenævnet, at E fortsat har mulighed for at varetage sine interesser mht. miljøvurdering, men det efterlader naturligvis det problem, at E er afskåret fra at anfægte spildevandsplanen, der således uprøvet skal lægges til grund (hvilket efter klagenævnets praksis tilmed gælder i ekspropriationssager – se kritisk hertil Pagh og

MRF 2023.220

*Haugsted, Fast ejendom – regulering og køb, 4. udg., 2022, s. 747 f.). Om dette er forenelig med EU-retten og Århus-konventionen er næppe utvivlsomt, men vil formentlig ikke kunne løses uden lovændring. Se tillige **MRF 2023.227 Mfk** og **MRF 2023.229 Mfk** som andre eksempler på klagenævnets indskrænkende fortolkning af (naboers) klageret.*

Afvisning af klage over afgørelse om ikke miljøvurderingspligt for forslag til projekttillæg 2023 til Spildevandsplan 2018 i Københavns Kommune

23/07023

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter § 51, stk. 1, jf. § § 48, stk. 3.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser at realitetsbehandle klage over Københavns Kommunes afgørelse af den 30. september 2022 om, at forslag til projekttillæg 2023 til Spildevandsplan 2018 ikke er omfattet af krav om miljøvurdering.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17, stk. 1 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet^[1] og gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 6.^[2] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøvurderingslovens § 54, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 18. maj 2023 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af ejeren af en af de berørte matrikler i projekttillægget. Klager har efterfølgende flere gange fremsat supplerende bemærkninger.

Klager har navnlig anført, at Københavns Kommune med den endelige godkendelse af projekttillæg 2023 til Spildevandsplan 2018 også endeligt har godkendt et projekt om bassinvolumener til reduktion af overløb langs Harrestrup Å. Klager har bemærket, at kommunen ikke kan træffe afgørelse efter miljøvurderingslovens § 21 uden at foretage en miljøscreening af det konkrete projekt.

Klager har henvist til, at der, før projektet blev vedtaget politisk, blev sendt en rådgivningsopgave vedrørende projektet om bassinvolumener i EU-licitation med det forbehold, at projektet blev vedtaget politisk. Klager har i den forbindelse anført, at det i det lys er ekstra kritisabelt, at kommunen uden forudgående miljøscreening har vedtaget projektet endeligt. Det er klagers opfattelse, at den politiske godkendelse af projekttillæg 2023 er ensbetydende med igangsættelse af projektet, idet forbeholdet om projektets politiske vedtagelse derved bortfalder.

Klager har desuden bemærket, at den sjældne plante Vedbend-Gyvelkvæler vil blive ødelagt, når det største underjordiske bassin bliver etableret. Klager har desuden henvist til andre høringssvar, som påpeger flere problemstillinger ved det underjordiske bassin.

2. Sagens oplysninger

Københavns Kommune har den 30. september 2022 truffet afgørelse om, at forslag til projekttillæg 2023 til Spildevandsplan 2018 ikke er omfattet af krav om miljøvurdering.

Afgørelsen blev offentliggjort den 20. december 2022 sammen med den offentlige høring af udkastet til projekttillæg 2023.

Det fremgår af offentliggørelsen, at klage over afgørelse om ikke at udarbejde miljørapport skal ske indenfor 4 uger fra offentliggørelsen. Vedlagt var desuden afgørelse og klagevejledning. Af afgørelsen fremgår, at klage skal indgives til Miljø- og Fødevarerklagenævnet via klageportalen inden 4 uger fra tidspunktet for offentliggørelsen af afgørelsen.

Klager modtog den 10. februar 2023 brev fra Københavns Kommune om, at tillægget til spildevandsplanen var i høring, hvor det fremgik, at bygherre muligvis fik behov for at erhverve og anvende en del af klagers ejendom.

Den 12. maj modtog klager brev fra Københavns Kommune om, at kommunen havde vedtaget projekttillægget den 8. maj 2023. Det fremgik også, at bygherre ville kontakte klager inden for den nærmeste årrække, hvis der blev behov for at anvende en del af klagers ejendoms areal, og at bygherre ikke ville kunne erhverve denne mod klagers vilje uden en ny politisk beslutning, hvor klager vil blive partshørt.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Ifølge miljøvurderingslovens § 51, stk. 1, er klagefristen 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra bekendtgørelsen.

Københavns Kommunes afgørelse er offentligt bekendtgjort den 20. december 2022, og klagefristen udløb dermed den 17. januar 2023.

Klagen blev indgivet til Miljø- og Fødevarerklagenævnet via klageportalen den 18. maj 2023, og klagen er således indgivet efter klagefristens udløb.

Der er ingen bestemmelser i miljøvurderingsloven om, at Miljø- og Fødevarerklagenævnet kan se bort fra overskridelser af klagefristen. I tilfælde, hvor der ikke er fastsat en udtrykkelig bestemmelse herom i lovgivningen, følger det af den almindelige forvaltningsretlige praksis, at en myndighed i særlige tilfælde kan se bort fra overskridelsen af en klagefrist og realitetsbehandle en for sent indgivet klage. Ved vurderingen af, hvorvidt en for sent indgivet klage kan realitetsbehandles, kan der bl.a. lægges vægt på fristoverskridelsens længde, om der foreligger undskyldelige omstændigheder, herunder om der er givet korrekt klagevejledning, samt hensynet til andre parter med modstående interesser, f.eks. afgørelsens adressat.

Det er dog under alle omstændigheder et generelt forvaltningsretligt princip, at en klagefrist ikke begynder at løbe i forhold til en part i sagen, før parten har modtaget afgørelsen. Det er desuden et krav i forhold til parter, at afgørelsen indeholder en klagevejledning, som er meddelt individuelt til parten. Der gælder ikke tilsvarende regler for ikke-parter.

Forvaltningsloven indeholder ikke en definition af, hvem der skal anses som part i en sag, hvor der er eller vil blive truffet en afgørelse. Det er almindeligt antaget i den juridiske litteratur med støtte i forarbejderne til forvaltningsloven, at lovens partsbegreb omfatter bl.a. ansøgere og andre, som har en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen. Det er dermed en forudsætning, at afgørelsen angår den pågældende med en vis styrke og intensitet, og at afgørelsen ikke berører en større, men ubestemt kreds af personer. Der skal desuden være et vist direkte forhold mellem den afgørelse, som myndigheden træffer, og partens interesse.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at klager ikke er part i sagen, da klager ikke har en væsentlig og individuel interesse i afgørelsen om, hvorvidt projekttillægget til spildevandsplanen er omfattet af krav om miljøvurdering. Nævnet har lagt vægt på, at det med screeningsafgørelsen alene er vurderet, om der skal gennemføres en miljøvurdering af planen, og at denne form for afgørelse har betydelige fællestræk med processuelle beslutninger. Efter nævnets opfattelse berører screeningsafgørelsen ikke klager direkte, uanset at selve planen måske senere kan medføre behov for ekspropriation af klagers ejendom. Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at nævnet hermed ikke har taget stilling til, hvorvidt klager kan være part i en eventuel senere afgørelse efter miljøvurderingsloven i forhold til et konkret projekt med udspring i projekttillægget. Idet klager ikke er part i sagen, har kommunen ikke været forpligtet til at sende afgørelsen til klager, herunder med en individuel klagevejledning til klageren.

Miljø- og Fødevarerklagenævnets praksis med hensyn til klagefrister er restriktiv, navnlig i sager, hvor der er andre parter med modstående interesser. En klage, der er indgivet efter udløbet af klagefristen, vil som udgangspunkt blive afvist, også selvom der er tale om overskridelse med blot en enkelt dag.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet finder, at der ikke foreligger sådanne særlige forhold, at der i den konkrete sag kan ses bort fra en overskridelse af klagefristen. Nævnet har ved sin vurdering lagt vægt på, at afgørelsen er offentligt bekendtgjort med korrekt klagevejledning.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet bemærker, at såfremt Københavns Kommune senere træffer en afgørelse efter miljøvurderingsloven om projektet, vil afgørelsen kunne påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet i henhold til afgørelsens klagevejledning.

3.2. Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevarerklagenævnet afviser at realitetsbehandle klage over Københavns Kommunes afgørelse af den 30. september 2022 om, at forslag til projekttillæg 2023 til Spildevandsplan 2018 ikke er omfattet af krav om miljøvurdering.

[1] Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

[2] Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

Sag:

23/07023

Dato:

31. august 2023.

Emner:

Miljøvurdering af ...

Miljø- og Fødevareklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/miljoe-og-foedevareklagenaevnet/>) •
Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • mfkn@naevneneshus.dk
(<mailto:mfkn@naevneneshus.dk>)
Tilgængelighedserklæring (<https://www.was.digst.dk/mfkn-naevneneshus-dk>)